

सन २०२३-२४ मध्ये कृषि यांत्रिकीकरण
उप अभियानांतर्गत अनुसूचित जाती
प्रवर्गासाठी रु.२२६.१६ लाख निधी
वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :-कृयांयो-२०२३/प्र.क्र.१९७/८-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय (विस्तार), मुंबई-४०००३२.

दिनांक : ६ मार्च, २०२४.

संदर्भ:-

१. केंद्र शासनाने www.agricoops.nic.in या संकेत स्थळावरील राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सुचना.
२. केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, कृषि व शेतकरी कल्याण विभागाचे पत्र क्र. १३-१७/२०२३-PC, दिनांक १४.४.२०२३
३. कृषि विभाग शासन पत्र क्रमांक RKV-०१२३/C.R. १३/१४-A, दिनांक ३०.५.२०२३
४. कृषि विभाग शासन निर्णय क्रमांक कृयांयो-२०२३/प्र.क्र.१७५/८-अ, दि. २१.७.२०२३.
५. कृषि विभाग शासन निर्णय क्रमांक कृयांयो-२०२३/प्र.क्र.१९७/८-अ, दि. ५.०९.२०२३, दि.११.१.२०२४
६. संचालक (नि. व गुनि.), कृषि आयुक्तालय यांचे पत्र क्र. नि.वि. २०२३-२४-SMAM/गुनि-५/न.क्र. १९७/१११३/२०२४, दि. ९.१.२०२४
७. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी २०२३/प्र.क्र. ६१/अर्थसंकल्प (विघयो) दि. ६ मार्च, २०२४

प्रस्तावना :

राज्यात केंद्र पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान राबविण्यात येत आहे. सदर उप अभियानांतर्गत एकूण आठ घटक असून घटक क्र. १ व २ हे नवीन तंत्रज्ञानाने विकसित केलेल्या संयंत्रांची प्रात्यक्षिके, प्रशिक्षण व चाचणीबाबत आहेत. घटक क्र. १ व २ यासाठी केंद्र हिश्याचे प्रमाण १०० टक्के आहे. उर्वरित ६ घटकांसाठी केंद्र व राज्य शासनाच्या निधी हिश्याचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना RKVY कॅप्टेरिया अंतर्गत कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान समाविष्ट केल्यामुळे RKVY च्या मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील SLSC च्या दिनांक १७.५.२०२३ रोजीच्या बैठकीत केंद्र हिस्सा रु.८७२४.२२ लाख व त्यासाठीचा पूरक राज्य हिस्सा रु.५७७६.१५ लाख याप्रमाणे एकूण रु.१४५००.३७ लाख निधीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास सं.क्र. ४ दिनांक २१.७.२०२३ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता दिली आहे. संदर्भ क्र. ५ च्या शासन निर्णयान्वये केंद्र हिस्सा रु.४१४.०० लाख व त्यास आवश्यक समरूप राज्य हिस्सा रु.२७६.००३३३ लाख असा एकूण रु.६९०.००३३३ लाख इतका निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

सन २०२३-२४ मध्ये परंपरागत कृषि विकास योजनेंतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा रु.२२६.१६ लाख शिल्लक निधी कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियान योजनेसाठी पुर्नविनियोजन करून वितरीत करण्याची विनंती संदर्भ. क्र. ६ च्या पत्रान्वये केली होती. सदर विनंतीच्या अनुषंगाने सदर पुर्नविनियोजनास वित्त विभागाने दिलेल्या मान्यतेनुसार परंपरागत कृषि विकास

योजनेंतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा रु. २२६.१६ लाख निधी कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान योजनेस वर्ग करुन वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

१. सन २०२३-२४ मध्ये परंपरागत कृषि विकास योजनेंतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा शिल्लक निधी केंद्र हिस्सा रु.१३५.७० लाख (रुपये एक कोटी पस्तीस लाख सत्तर हजार फक्त) व त्यास आवश्यक समरुप राज्य हिस्सा रु. ९०.४६ लाख (रुपये नव्वद लाख सेहचाळीस हजार फक्त) असा एकूण रु. २२६.१६ लाख (रुपये दोन कोटी सव्वीस लाख सोळा हजार फक्त) इतका निधी कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियान योजनेच्या अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी आयुक्त, कृषि यांना वितरित करण्यात येत आहे.
२. सदर निधी खालील लेखाशिर्षाखाली चालू वर्षी अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

केंद्र	राज्य
मागणी क्रमांक : एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, ७८९ अनुसूचित जाती उप योजना (०१) (११) कृषि उन्नती योजना कृषि अभियांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२४०१बी १८८) ३३ अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक : एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, ७८९ अनुसूचित जाती उप योजना (०१) (१२) कृषि उन्नती योजना कृषि अभियांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (केंद्र हिस्सा ४० टक्के) (२४०१बी १९७) ३३ अर्थसहाय्य

३. या उप-अभियानाकरीता वितरीत केलेला निधी केंद्र शासनाने वार्षिक कृति आराखड्यात मंजूर केलेल्या बाबींवर खर्ची टाकावा तसेच, अनुदानाची रक्कम लाभार्थ्यांना महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे आधारसंलग्न बँक खात्यावर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे जमा करावी.
४. उपलब्ध निधी अनुसूचित जाती प्रवर्गातील लाभार्थ्यांसाठी खर्च करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.
५. सदर योजनेंतर्गत ट्रॅक्टर या बाबीसाठी अनुसूचित जाती/जमाती, महिला, अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांसाठी किंमतीच्या ५०% किंवा रु. १.२५ लाख यापैकी जे कमी असेल ते आणि इतर शेतकऱ्यांसाठी ४०% किंवा रु.१ लाख यापैकी जे कमी असेल ते याप्रमाणे अनुदान देण्यात यावे.
६. इतर यंत्र/अवजारांच्या बाबतीत केंद्र शासनाच्या कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना, व संदर्भ क्र. ४ व संदर्भ क्र. ८ च्या शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे या योजनेचा आर्थिक व भौतिक प्रगतीचा मासिक अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखे पर्यंत केंद्र शासनास सादर करावा.

७. निधी आहरित करुन बँक/स्वीय प्रपंजी खात्यात ठेवला असल्यास असा खर्च न होणारा निधी शासन खाती जमा करण्यात यावा.
८. कृषि विभागाने उपरोक्त मर्यादेमध्ये अधिनस्त क्षेत्रिय कार्यालयांना उपलब्ध करुन दिलेला निधी दि.३१.०३.२०२४ पर्यंत निश्चितपणे खर्च होईल याची खात्री संबंधित अधिकाऱ्यांनी घ्यावी.
९. सदर निधी कोणत्याही परिस्थितीत खर्च न होता अधिनस्त क्षेत्रीय अधिकारी/मंडळे/महामंडळे यांच्या बँक खात्यात, स्वीय प्रपंजी खात्यात अथवा शासकीय लेख्याबाहेर ठेवता येणार नाही.
१०. सदर अभियानाकरिता वितरित केलेला निधी कोषागारातून आहरित करण्याकरिता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून आणि सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
११. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या दि. १२ एप्रिल, २०२३ दि. ८ डिसेंबर, २०२३ व दि. ४ मार्च, २०२४ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये विभागास प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करुन व सदर परिपत्रकातील अटी शर्तीची पूर्तता करुन तसेच संदर्भाधीन अ.क्र. ७ येथील सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दिनांक ६ मार्च, २०२४ च्या शासन निर्णयास अनुसरुन निर्गमित करण्यात येत आहे.
१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३०६१८४६१०१६०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने ,

(महेन्द्र घाडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मा. मंत्री (कृषि), मंत्रालय, मुंबई-३२.
२. अ.मु.स.(वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
३. अ.मु.स. (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. सचिव (सा.न्या.वि.), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. उप सचिव (१-अ), कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
७. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.
८. विभागीय कृषि सह संचालक (सर्व).
९. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व).
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता).

११. माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग (अर्थसंकल्प-विधयो) मंत्रालय, मुंबई-३२.
१३. वित्त विभाग (व्यय-१ व अर्थसंकल्प - १३) मंत्रालय, मुंबई- ३२.
१४. अवर सचिव (१-अ), कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१५. निवड नस्ती (कार्यासन -८ अ).